

Aan: Burgemeester en Wethouders van Leiden
t.a.v. Yvonne van Delft, wethouder Energie, Werk en Inkomen en Cultuur
Stadhuis, Leiden

Leiden, 25 maart 2024

RE: Participatie Energieparkproject, verslag overleg 25 maart 2024

Geachte wethouder van Delft, beste Yvonne,

Op 29 februari lazen wij in het Leidsch Dagblad dat het inspraakexperiment Participatie Platform Energiepark (PEE) was stukgelopen. Wij schreven u daarop een brief waarin wij onze zorgen uitspraken over deze ontwikkeling; immers, er stond nog een lange reeks deelprojecten voor de transformatie van het *Energiepark en omgeving* in de planning waarvoor participatietrajecten uitgevoerd moesten worden. Wij vroegen u om een onderhoud om van u te horen hoe het zover had kunnen komen, maar vooral ook hoe u de nog te ondernemen participatietrajecten wilde gaan uitvoeren. Het door ons aangevraagde overleg vond woensdag 20 maart plaats.

U hebt ons een overzicht gegeven van wat naar uw mening de oorzaken waren van het stuklopen van het PPE. De door u genoemde oorzaken verschilden nogal van die welke wij in het persbericht en in andere berichtgeving van het PPE hadden gelezen. Dit is niet zo verwonderlijk omdat bij dit soort ontwikkelingen de verschillende partijen elk op een andere wijze aankijken tegen de gebeurtenissen die tot een uiteindelijke breuk hebben geleid. Wij hebben u daarom geadviseerd om een korte, onafhankelijke evaluatie te laten uitvoeren van de samenwerking tussen het PPE (in oprichting), de Ontwikkeling Combinatie Energiepark (OCE) en de gemeente. Niet om zwarte pietten te kunnen uitdelen, maar om van te leren en lessen te kunnen trekken die toegevoegd en geïntegreerd kunnen worden in de *Handreiking samenwerking in de stad, handelingsperspectief participatie*, die het College van B&W onlangs ter behandeling naar de gemeenteraad heeft gestuurd.

Ten aanzien van de opzet van de toekomstige participatie binnen het Energiepark project gaf u aan dat hierover binnen de gemeente nog uitgebreid werd overlegd en dat u daarbij participatie-experts hebt ingeschakeld. Wij hebben u geadviseerd om voort te bouwen op wat er in de participatie in de afgelopen twee jaren goed is gegaan en vooral niet nog eens te gaan experimenteren met een nieuwe aanpak. Immers, de gemeente, OCE en andere ontwikkelaars die onderdelen van het Energieparkproject zullen gaan uitvoeren staat nog een enorme participatieopdracht te wachten.

Onze indruk is dat de participatie bij het uitwerken van de plannen voor deelgebieden E (Sleutels/PLNT), J (Stadsbouwhuis) en B+D (Energie- en Huigpark) tot nu toe goed verlopen is: in de daarbij opgezette participatiewerkgroepen is naar de adviezen van bewoners niet alleen geluisterd maar de (landschaps-)architecten, OCE en gemeente hebben er ook 'wat mee gedaan' bij de verdere uitwerking van schetsontwerpen voor deze deelgebieden. Wij baseren deze indruk op de terugkoppeling van bewoners die aan de werkgroepen hebben deelgenomen, waaronder leden van het bestuur van onze wijkvereniging. Niet alle ideeën en adviezen van bewoners werden gehonoreerd; toch kan de opzet van deze werkgroepen gezien worden als een goed voorbeeld van hoe bewoners kunnen participeren aan het 'begin van het besluitvormingsproces' in projectontwikkeling; en, niet slechts hun handtekening kunnen zetten bij het kruisje onderaan een definitief ontwerp.

Wij adviseren u met de genoemde participatiewerkgroepen door te gaan na de vaststelling van de schetsontwerpen voor de genoemde deelgebieden, waar nodig met verbeteringen na een procesevaluatie met alle deelnemers. En, de verantwoordelijkheid voor het goed functioneren van deze werkgroepen neer te leggen bij de partijen die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van de plannen voor verschillende deelgebieden, bij OCE voor deelgebieden E en J en de gemeente voor deelgebied B+D.

Er staat de gemeente, OCE en de andere partijen die betrokken zullen worden bij de realisatie van alle plannen voor de ontwikkeling van het *Energiepark en omgeving* een enorme participatieopdracht te wachten. Immers, in de komende jaren zal nog eens acht keer participatie moeten worden georganiseerd voor het ontwerp en de inrichting van:

- het Ambachtsplein (in deelgebied G)
- het Makerhuis (in deelgebied G)
- de uit/opbouw van de voormalige gemeentelijke vuilverbranding (in deelgebied G)
- de ontwikkeling van de erfgoedgebouwen aan het Papegaaibolwerk (in deelgebied B)
- het Tweelinghuis, oud en nieuw (in deelgebied H)
- de twee geplande bruggen over de Maresingel (deelgebieden K en X).
- het opstellen van een *convenant sociale veiligheid Energiepark*, met name voor de openbare ruimte rond en in de wijdere omgeving van het nieuwe gebouw voor de Maatschappelijk Opvang
- de planvorming tot stadmaken (inclusief de aanstelling van Stadsmakers, de plannen voor het Ambachtsplein en het Energiepark).

Er is voortvarendheid geboden bij de uitvoer van deze participatieopdracht. Gezien de tijdsdruk bij en de omvang van deze opdracht adviseren wij voort te bouwen op de ervaring opgedaan met de participatiewerkgroepen die OCE heeft opgezet voor de ontwikkeling van deelgebieden E en J en de gemeente voor deelgebied B+D; en, eenzelfde opzet en werkwijze voor de nog komende acht participatietrajecten te adopteren.

De participatietreden bij al deze participatietrajecten zal moeten zijn:

- *adviseren* in de participatiewerkgroepen en
- *informer*en bewoners en andere direct belanghebbenden middels openbare informatiebijeenkomsten, via de website, nieuwsbrieven, flyers en ander communicatiekanalen.

Het ontwikkelplan *Energiepark, Samen maken we de buurt* (maart 2021), het daarop in de gemeenteraad vastgestelde *Kaderbesluit* (juli 2021) en het *nieuwe bestemmingsplan* (november 2023) vormen het kader dat alle hierboven genoemd deelprojecten verbindt. Om het overzicht te houden en waar nodig het werk van deze participatiewerkgroepen en hun voorstellen op elkaar af te stemmen hebben wij u geadviseerd een *klankbordgroep* in te stellen. Dit is een participatie instrument waar de gemeente en bewoners en andere betrokkenen in onze wijk veel goede ervaring mee hebben, bijvoorbeeld bij het ontwerp van de inrichting van de Lammermarkt, de Langegracht, de wandelboulevard langs de Maresingel en de Haarlemmerweg.

Wij adviseren dat zo'n klankbordgroep begint met het beoordelen van een door de Gemeente opgesteld tijdspad van de verschillende projecten, op basis waarvan de groep een jaargenda en vergaderschema kan opstellen. En verder, dat alle ontwerpdocumenten voor de ontwikkeling van de verschillende deelgebieden, het convenant sociale veiligheid en de planvorming voor het stadmaken

met de leden van de klankbordgroep worden gedeeld. Tot slot stellen wij voor dat de notulen van de klankbordgroep gepubliceerd worden.

Ons voorstel is dat zo'n klankbordgroep onder meer de voorstellen die voor de verschillende deelgebieden en voor het convenant en het stadmaken worden ontwikkeld toetst op basis van criteria zoals sociale veiligheid, gezondheid, groen en biodiversiteit, leefbaarheid en duurzaamheid. Ook zou de klankbordgroep gevraagd kunnen worden om te beoordelen of de uitgewerkte plannen niet een grotere parkeerdruk in de omliggende wijken tot gevolg hebben en, of ze eraan bijdragen om het aanzien/aanblik van onze wijk te verbeteren. Tot slot zou de klankbordgroep moeten bewaken dat de (bouw)overlast voor bewoners en bedrijven in de omliggende buurten tijdens de realisatie van de plannen in de verschillende deelgebieden geminimaliseerd blijft.

De voorgestelde klankbordgroep wordt natuurlijk opgezet en gemanaged door de Gemeente, die ook bepaalt welke groeperingen worden uitgenodigd. Onze wijkvereniging en die van Groenord-Zuid/Nieuw-Leyden/Noorderkwartier-west zouden een uitnodiging op prijs stellen.

Tot slot hebben we tijdens ons overleg van afgelopen woensdag kort gesproken over de inrichting van de parterreverdieping van het nieuw te bouwen onderkomen voor de Maatschappelijke Opvang aan de Langegracht. Wij hebben aangegeven dat wij blij zijn dat de veel besproken 'bufferruimte' nu inpandig gepland wordt, binnen het bouwvlak van het gebouw; maar, dat wij de ruimte die hiervoor wordt ingeruimd wel heel erg klein vinden. Extra ruimte kan wat ons betreft gevonden door het schrappen van de geplande 'buurthuiskamer'; naar onze inschatting zit niemand in buurt Noordvest te wachten op zo'n buurthuis, zeker niet als de exploitatie op de schouders komt te liggen van de buurt. Ook hebben wij erbij u op aangedrongen om het College van B&W te vragen nogmaals het voorstel te willen overwegen om een extern onderzoek naar de sociale veiligheid in het Stationsgebied, de Lammermarkt en de Langegracht/Energiepark te laten uitvoeren. Dit onderzoek zou zich dan niet alleen moeten richten op de overlast die de cliënten van De Binnenvest veroorzaken, maar vooral ook op die door daklozen arbeidsmigranten. De indruk bestaat dat deze laatste groep het leeuwendeel van de gevoelde overlast in het genoemde deel van de binnenstad veroorzaakt; maar, omdat hun overlast nergens wordt geregistreerd, (te) snel wordt gewezen naar de cliënten van De Binnenvest. Met zo'n onderzoek zou de problematiek van dakloze arbeidsmigranten en de overlast die zij ontegenzeggelijk veroorzaken hoger op de agenda van de gemeentelijke (en nationale) politiek gezet kunnen worden.

Met vriendelijke groet

Namens het bestuur van de wijkvereniging Noordvest-Molenbuurt,

Rutger Engelhard, voorzitter

cc. Rosseel van den Broek, Maarten van Groeningen, Mieke Werte (gemeente)
André Goedegebure (wijkvereniging Groenord-Zuid/Nieuw Leyden/Noorderkwartier-West)